

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre " " 50 "
Negyedévre " " " "
Egy hónapra " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

Ausztria bomlik.

Debreczen, szept. 25.

A politikai augurok, kik szeretnek egy és más nagyhangú kijelentést az egész országgal elhíttetni, évek óta hirdetik, hogy Ausztria a bomlás processusában van, szilárd állami létét rég nem elvesztegette.

Mi magyarok, kiknek még mindig a gazdasági különválás képezi egyik legszebb álmunkát, nem felelünk rá semmit, hanem mint ezelőtt, úgy most is teljes erővel dolgozunk azon, hogy a mi álmunk legalább a jelen nemzedék életében megvalósuljon.

Nem hallgatunk a politikai augurok ostoba lármáira, mert tudjuk, hogy ezek czélzatosan kiabálnak, s azzal a megnyugtató kijelentéssel, hogy Ausztria úgy is felbomlik — utját akarják vágni a függetlenségi párt azon tevékenységének, melylyel a közvélemény figyelmét a közös ügyes állapotok silányságára irányítja.

Most, hogy a Thun kormány beadta lemondását, a félhivatalosok ismét sietnek örömmel kijelenteni, hogy az idő a bomlást bizonyítja. Épen azért ne bántsuk mi azt a szegény államot, ne zavarjuk utolsó vergődésében, hiszen a vég úgy is az lesz, a mit a függetlenségi párt óhajtat.

Ezeknek a czélzatos politikai jó-soknak kijelentéseire tesszük meg mi a jelen alkalommal észrevételeinket.

Ausztria — mióta a 67-iki kiegyezési törvények szentesítettek, igaz, hogy folytonosan zülük, de az is igaz, hogy fokozatos mértékben munkál Magyarország gazdasági csődjén. Folytonosan rosszakarattal, ádáz ellenségeskedéssel munkál minden ellen, a mi magyar s néhány agilisabb emberének lármájával rombolásra láztatja ellenünk egész Ausztriát.

A mi kormányaink összedugott kezekkel nézték az aknamunkát, s ha a függetlenségi párt viszont a magyar közvéleményt nem rázta volna fel álmából, az ellenállásra — furcsa eredményeket értünk volna el.

A magyar közvélemény ma már nem elégszik meg annak a kijelentésével, hogy Ausztria bomlik. A magyar közvélemény nem akarja a felosztott hullát közvetlen maga mellett látni, hanem követeli, hogy a katasztrófa előtt váljunk külön, mint két olyan egyén, a kinek egymáshoz semmi köze. Évtizedek óta csak biztatást hallunk — ideje már egyszer pozitív eredményt is látni.

Törődünk is mi aztán Ausztriával. Tőlünk ugyan felfordulhat igazságszolgáltatása vagy közigazgatása fenekestől. Ha gazdaságilag szabadok vagyunk, nem érezzük sem a szlávok, sem az osztrákok vergődéseit, sem küzdelmük immoralitását.

Thun gróf tegnapelőtt lemondott. Ő felsége tárgyalni fog utódjával. A reichsrath összeül s skandalumok isnét napirinden lesznek, úgy, hogy a reichsrath

ismét feloszlik. Ez a végtelenségig ismétlődik Ausztria nagyobb dicsőségére. A félhivatalos sajtó pedig a bomlást fogja újra konstatálni.

Előzze meg ezt az anomáliát a magyar kormány, lépjen fel tekintélyének egész súlyával, akkor politikai augurjainak nagyhangú kijelentései nem lesznek oly nevetségesek.

Taszítsuk el magunktól azt a züllő országot, amelyből csak miazma és romboló kór származhat át hozzánk magyarokhoz.

S. B.

Debreczen, szeptember 25.

Petőfi ünnep N.-Károlyban. Petőfi szerelme és házassága, mely életének fordulópontját képezte s mely szívét dalaiban nyilatkoztatta meg — Szatmárvármegyében, ahol volt Juliája lakása Erdőd és különösen N.-Károly, a vármegyének akkor is és még most is központja, sok szép emlékek csatolta. Ezt az összeköttetést elevenítette fel és jelölte meg Szatmármegye közönsége tegnap N.-Károlyban. Az ünnepély 11 órakor vette kezdetét, — a városháza nagytermében — a mely zsufolasig megtelt. — Nagy L. alispán szép megnyitó beszédben méltatta az ünnep jelentőségét, utána gróf Hugomay — mint a kultuszminiszter képviselője — üdvözölte az üneplőket. Bartók L. lelkesen fejtegette Petőfi és Kölcsey szellemi rokonságát. Ábrányi Emil nagyhatású emlékezést olvasott fel Petőfiről. Pósa Lajos költeményeivel aratott sikert. Végül Bodnár Kölcsey és Petőfi költészetét méltatta. A szót eléneklése után a közönség — az eső da-

A magyar pap.

— Legenda Szabolcska Mihálytól. —
— A «Debreczen» tárczája.

Felolvasta szerző a «Magyar Prot. Irod. Társaság» 1899. szept. 20-iki nagygyűlésén Debreczenben.

Főnt a menyország kapujában,
Ütött-kopott magyar ruhában,
Megáll egy ember büszkén daczosan,
Mint a ki tudja, hogy itt helye van.
— Péter is, szemben vele, látja:
Hogy abból a sorból való a bátya,
Kikből ide szinte naponta
Megerkezik egy
S kiket neki
Már szóltanul kell beereszteni,
Mert homlokukon az isteni jegy . . .
Szabadjegy, a mennyei csarnokokba.

Am Péter, mintha kételkedne most
Odaveti felvállról hamarost:
«Ki fia kend? Mit akar itten?» . . .
— «Az apámé!»

Kezdi nyugodtan az én emberem,
S ha nem tudná kegyed,
Hogy én itten mit keresek,
Majd tudja azt az én jó Istenem!
Oda főlebbezek.
Ugy is tudom, van ott nekem már
Külön könyvem az apellációkra;
Szegény földönlakó koromban,
Annyit főlebbeztem oda!»

Péternek a felelet tetszetős,
De mivel a dolog nem sietős,
Mert látja már, jóra oldódik:
Színlelt mogorván tovább faggatódzik:

— «És mi vajjon az érdemed ide?»

De még vagy kétszer megismételi,
Mig kint amaz szelideu feleli:

«Nincs semmise,
Legalább itten nincs, tudom,
Csak az én Uram drága vére,
Mely odahullt a Golgotha kövére,
Nincs érdemem, — csak az én Krisztusom.»
— Azontul, a mit tettem odale,
Kötelességem tettem csak vele.»

— «S a kötelességed mi volt ugyan?
Erre kíváncsi vagyok csakugyan.»
E gonyolódó biztatásra
Csak vonogatja vállait a bátya
Mig végre egyet sóhajt:

„Am legyen“,
S számítja lassan, ujjhegyen:
— »Tanítani a katedrában,
Lenni az iskolába, pap,
— Kialtó szó a pusztaságban,
Nehéz, ködös időbe: nap!
Virrasztani a szenvedőkkel,
Testverül venni minden idegent.
Békében élni a perlekedőkkel . . .
Ez volt az első tisztem odalent.

Aztán: hogy a földi kenyérben,
Szüköt ne lasson soha népem,
— A mi nekem lett volna bűnömül,
Forgódnom kellett e kenyér körül.

A munkában példát mutatni,
Mástól sokse kérni, csak adni.
A henylőre tettel rábeszélni.
Hogy ide nézzen, így kell elni!
Ez is kötelességem volt nekem.
De azt már magam is belátom.
Hogy ez önnyen ment.
Mive hogy másként, oda ent,
— Sok szép gyerekből állván a családom
Magamnak se lett volna kenyérem!»

»Megállj«, — szól közbe Péter meghatottan,
»Talan nem jól hallottam?
Ha már ennyit bizott rád a hazád:
Sorold el azt is, hogy mit ad,
Az ilyeneknek, mint te vagy?
A rangodat . . . a jövedelmedet . . .
A mit te itten mondasz, nem lehet,
A nagy munkáknak a jutalma is nagy!»

— »A rangomat, a jövedelmemet?
(S arcán egy pillanatra
Az a mosoly futott át hirtelen,
A melylyel nemrég odalent
A kongruáról szóló hirt fogadta.)
«Ha az a rangom, a mit érezek:
Ugy bárki foghatott velem kezét,
S főlemelve hordhattam a fejem!»

cára — lovas bandériummal élén sorra járta a hazákat, hol Petőfi megfordult. Emléktáblát kapott a hazáért, hol először látta Juliát; aztán hol először táncolt vele, végül hol a liberális ifjúság megvédte Petőfit a radikális conservatívek ellen. Azán a megyeházban 250 teritékű banket, a színházban előadás volt. Este a várost kivilágították.

A püspököknek nem jár előfogat. Egyik megyés püspök egyházmegyéjéhez tartozó lelkesítő hivatalok látogatása alkalmából a belügyminisztertől azt kérte, hogy bocsásson ki a vármegyéhez rendeletet, hogy a községi előjáróságok kötelesek legyenek a püspöki körutak alkalmával a püspököknek a szükséges előfogatot az előírt díj lefizetése mellett, esetleg esetre előállítani. A belügyminiszter erre a kultuszminiszterrel egyetértőleg kijelentette, hogy a szóban forgó kérelem teljesítésére törvényes alapot nem talált. (Kár, hogy utána nem tette: »Deliberatum Atanyon, hogy a püspök gyalog járjon.« Az apostolok is így jártak, sőt maga Krisztus is. Csak utolsó útjára ment számár háton. De azon mégis csudálkozhatunk, hogy van magyar püspök, már t. i. r. katu. püspök — akinek magán fogata nem lehetne, amelyen a vizitációt vegezhetné.

Visszautasított német átírat. Nagybácskáról írják: Érdekes eset kepezi jelenleg közbeszéd tárgyát a délvidéken. Nem kevesebbről van szó, minthogy a nagyszentmiklósi ipartestület nem tudott már másként védekezni a délvidéken egyre jobban elharpadzó germanizmus ellen, mint hogy visszaküldte a temesvári kerék. és iparkamara német nyelvű átíratait. Sokan lehetetlennek tartják a germanizálást a kamara részéről, mert furcsának tűnik fel, hogy egy testület, melyet epp úgy lehet állami, mint magánosok képviselőjének tekinteni s melynek illekei közzadók módjára hajtják be — nem tud megbarátkozni a magyar szellemmel. Pedig így van. A torontálvarmegyei tagok már rége megbotránkoztak ezen a német szellemen, de kénytelen-kelletlen bele kellett nyugodniok, hiszen a kamarai ülések hivatalos nyelve is a német, az elnök németül nyitja meg az ülést, azon a nyelven teszi meg előterjesztéseit s azon végzi az egész levelezést.

De odalent biz énnékem
Mivel a fizetésem
Kétszáz forintokra se ment egészen.*
Sokszor lenezték a kopott ruhámat!
De a hazámat, — azt ne bántsd!
Ő tenne szegény ér em elget;
De honnan adjon nekem kenyeret!
Hisz a mije van, kell az neki masra.
Ő tudja mire!
Aztán szegénynek úgy sincs senkije;
Olyan keves a hü fia,
Az önzetlen barátja . . .
. . . Őh nekem nincs panaszom a hazámra!
Sőt kitmaradnék most is szívesen
Egyetlen áron:
Ha megtehe néd vele a hazámon
Hogy az boldog, nagy és szabad legyen!
Am Péter repeső lélekkel
Hirtelen felkel
S a hogy ott fent már meg volt írva,
A kapu mindakét szárnyát kinyitja!

* Ötvenegy olyan egyházat mutatott ki legközelebb az év. ref. konvent, a hol az eddigi papi fizetés nem érte el a 200 (mondj kétszáz) forintot. Sz. M.

Előszó*

Jókai Mór

Öreg ember nem vén ember

czimü legujabb regényéhez.

Kedves barátom.
Önök a hozzám írt szeretetreméltó levele indította ennek a furcsa irodalmi válfajnak a megírására.
Mert furcsa ennek már a czime is; idegen nyelvre lefordítva íszta képtelenség.

* Az Új idők e heti számából.

Az ügy különben interpelláció tárgya lesz a legközelebbi közgyűlésen, a hol lesz alkalma kifejezni az elnökségnek azokat az okokat, a melyek jobban buzzák a német szóhoz, mint a magyarhoz.

Az egészben pedig főleg az a dicséretes, hogy éppen Nagyszentmiklós, — ez a nemzeti vároka tette meg a kezdeményező lépést, most már jönni fog utána a többi is.

Szentesített törvények. A hivatalos lap szept. 23-iki száma közli a vám- és kereskedelmi viszonyoknak és ezekkel összefüggő nemely kérdések rendezéséről szóló 1899. évi XXX-ik törvénycikknek, az államjegyekből álló függő adósság teljes beváltásáról szóló 1899. évi XXI-ik törvénycikknek; a koronaartek megállapításáról szóló 1892. évi XVII-ik törvénycikk kiegészítéséről szóló 1899. évi XXXII-ik törvénycikknek; az 1892. évi XVIII-ik törvénycikk alapján a magyar korona országainak kormánya es a birodalmi tanácsban képviselt királyságok es országok tartománya között az érme es pénzrendszerre vonatkozólag kötött szerződést kiegészítő pótszerződésről szóló 1899. évi XXXIII. törvénycikknek; az orosz-magyar bank által kibocsátandó új koronás bankjegyről szóló 1899. évi XXXIV-ik törvénycikknek szentesített szövegét.

Beszámoló. Rátkay László, a pinczehelyi kerület orsz. képviselője most kezdte meg beszámoló körutját kerületében, mely alkalommal Párragh Bela ottani parlamenti ismeri. Rátkay útjában ellátogat Tolna-Tamási, Nagy-Szokoty és Iregh községekbe, hol fogadására nagy előkészületeket tettek.

A magyar általános polgári törvénykönyv készítő-bizottsága pénteken, e hó 22. napján tartotta dr. Póss Sándor igazságügyminiszter elnöklésével a szün t után első ülést, melynek tárgya az egyes szerkesztők által beszo gáltatott résztervezetek összhangba hozatalának módozatáról való tanácskozás volt. E tanácskozás eredményeként megállapították, hogy az átvizsgálás ketős irányban, ugymint a tartalom és a szerkezet szempontján történjek. Tartalmi tekintetben az

átvizsgálás az egyes szerkesztők álláspontjának lehető fentartásával, főleg az egyes részekben kifejezett jogelvek esetleges összeütökéseinek kiegyenlítését célozta; míg a szerkesztő egység szempontjából való átvizsgálás — a közönség birálatára szánt első tervezet céljának megfelelően — csak arra fog kiterjedni, hogy a tervezetbe foglalt szabályok tartalma világos és szabatos kifejezésre jusson.

Az erre irányzott munka súlypontja a szerkesztésnek ebben a szakában egyelőre — a bizottság vezetősége által, a résztervezetekre vonatkozólag gyűjtött megjegyzések alapján — a vezető tag és a egyes szerkesztők között közvetlen érintkezésen nyugszik s a szerkesztő-bizottság csak időnként fog az ily módon meg nem oldható vagy egyébként nagyobb jelentőségű kérdések elvi megoldása végett üléseket tartani.

Október 6.

Ugy látszik, hogy a fővárosi és vidéki gyászünnepek rendezése nagyon befoly arra, hogy az a r a d i ünnep ne legyen oly országos és nagyszerű, mint a milyennek kellene lenni, mert szerintünk most ide kellett volna összehozni mindent amivel az ünnep országossá tétellett volna.

Mint értesülünk, a budapesti ünnepet teszik országos jellegűvé és a központi rendezőbizottság ülésén Eötvös Károly orsz. képviselő indítványára határozatba ment, hogy a bizottság az ünnep országos jellegének kifejezésére meghívja a főrendiházat, a képviselőházat, a kormány tagjait s a törvényhatóságokat is. Ugyancsak Eötvös Károly indítványára határozattal egyhangulag es általános helyeslés közt, hogy a bizottság jegyzőkönyvet vesz fel az ünnepéről s a jegyzőkönyvet örök időkre elhelyezi lehetőleg a nemzeti muzeumban. S ezt minden évben megteszik a kegyeletos ünnep után.

Bár csak kevés idő van hátra s a meghívók még ezután mennek szét, az ünneprendező hazafis bizottság remélhetőleg nem fog csalódni s meghívójána foganatja lesz országoszerzte.

A fővárosban október 6-án délelőtti a vi-

Hogyan? »En alter Mann ist kein alter Mann?« — »Un homme vieux n'est pas un homme vieux?« — »An old man is not an old man?« — »Ten sztari eslovek bit nye sztari sslovek?« — »Uomo vecchio non e uomo vecchio?« Hisz ez nonsens!

Az ám; mert ez európai nyelvek egyikében sincsenek meg ezek a finoman megkülönböztető hasonnevűségei (synonyma) a magyar szavaknak.

Ha azt mondjuk valakinek »öreg ember«, az szefid megtisztelés, de ha azt mondjuk »vén ember«, az már ócsárlás: a »vén a-z szony« pedig eppen háborus eset (casus belli).

Vannak azonkívül még »régí ember«, is, a Szentírásban olvashatunk »ó-embert«, sőt ha a harmadévi képviselőház névjegyzékén végigfutunk, még »ócska emberek« is találunk.

S mindezekre a európai nyelveknek csak egy kifejezése van: »alt, vieux, old sztari, vecchio«.

De még furcsább a cimhatározó: »Képzelt regény«.

Hát vannak nem képzelt regények is?

Ennek az értelme az, hogy ezek a történetek csak az írójukra nézve képzelték: de valósággal mind emlékezethen és történetek, amikbe aztán a szerző beleképzei magát.

Kegyed szives volt az egészségi állapotom felül kérd zösködni. Feletem rá. Egészen jó állapotban vagyok. Semmi bajomat sem érzem, jól eszem, iszom is, alszom egész éjjel; nem ismerem se c-uzt, se gyomorbajt, se aranyeret, (kérem! fogja be kegyed a hüvelykujját a markába: unbecoufen orvosságot nem kivanok, csupán cognacot hordok ma-

gammal egy kis kulacsban: abból húzok egyet, ha azt érzem, hogy meghültem: — s a mi a legfőbb dolog: van kedvem a munkához, most is olyan lélekkel tudok dolgozni mint fiatal koromban. A szemeim is jók, Aztán azt is megvallom hogy most is doboz a szívem, ha szép asszonyt, szép leányt látok s mikor a muzeum lépcsőjén lejövök a főrendiház ülése után, mindig megállok egy pillanatra az lőt a művész szobor előtt, amelyre gróf Z. S. harátom köpönyeget akart szabtatni.

Erra aztán kegyed megint azt írta nekem, miért nem házasodom há' meg? Özvegy vagyok, szabad vagyok: el tudnék egy asszonyt tartani.

Azt mondta ám Aesopus meséjében a bátor vadász, hogy »nem az oroszánt kerem én, hanem csak a nyomát.«

Kegyed aztán szives volt nekem hirneves férfiak példaképeit fölemlíteni, a kik batrak voltak az oroszántnyomokat követni s magába az oroszántba is belekötni.

Férfiak, a kik gyakorlati kivitelben érvényesítették ezt a mondást: »öreg ember nem vén ember.«

Ebből az ötletből írom én most, kegyednek válaszul, ezt a képzelt regényt, vagyis regénykéket.

Ennek a tárgynak ugyanis négyféle változata van.

Az első az, hogy az öreg ember, miután 30 és egynehány esztendei boldog házasság után (ahogy a fekete szegélyű értesítő mondja) felejtetlen életparját a teremő paradijsomának átengedte, a gyászév letelte után, a sor intező keze és a susogó asszonyok által összekerül egy korához illő matronával, akinek ugyan már több rendbeli fiai

gadó nag termében tartandó gyászünnepélyen Eötvös Károly mondja az ünnepi beszédet, október 8-án pedig Batlhány Lajos mauzeumánál Kossuth Ferencz.

A rendező bizottság üléséből a következőket jelenthetjük:

A denokrata-kör helyiségében tartott ülésen ugy a házigazda demokrata-kör, mint a fővárosi függetlenségi és 48-as polgári kör és a asztaltársatagok központja számos tag által volt képviselve.

Az elnök Illlyés Balint elnök megnyitván, Gara József jegyző jelentést tett az elnökség legutóbbi intézkedéseiről. E szerint az elnökség 160 egyesületet és társulatot hívott fel a részvételre. Az 1848-49-iki honvédek központi bizottsága, az egyetemi ifjuság, az asztaltársaságok és a hazafias szövetség már be is jelentette a küldöttséget.

1. Október 6-án reggel gyászistentisztelet lesz a belvárosi plébánián és a fejencciek templomában. A hivatalos istentisztelet az utóbbi lesz.

A ferencziek templomából a bizottság az ünnepi közönséggel együtt a Vigadóba vonul. Itt az ünnepély programja a következő:

1. Illlyés Balint orsz. képviselő elnöki megnyitója.

2. Endrődy Sándor ünnepi költeménye. Szavalja a költő.

3. Eötvös Károly orsz. képviselő ünnepi beszéde.

4. Illlyés Balint ódáját szavalja Gáll Gyula.

5. Vázsonyi Vilmos alkalmi beszéde.

6. Az egyetemi ifjuság szónoka.

7. Himnusz.

A bizottság helyeslőleg vette tudomásul ezt a programot s az Illlyés Balint, Eötvös Károly és Vázsonyi Vilmos neve említésekor zjós éljen és hangzott fel.

Az október 8-án, vasárnap délután 3 órákor a Batthyány-mauzeummal rendezendő ünnephez a menet az új épület helyéről indul a temetőbe,

Eötvös Károly szólalt fel ezután általános tetszés mellett. Különös sulyt helyez arra, hogy ez az ünnep országos jellegű legyen. (Helyeslés.) Felveti az eszmét, nem kellene-e épen ezért meghívni az országgyűlés mindkét házát, a kormány tagjait, a törvényhatóságokat, stb. Azon reményének ad kifejezést, hogy ez esetben, a gyászünnepeken sok város és hatóság fogja magát képviseltetni s ha nem is jön el mindenki, a bizottság legalább megteszi kötelességét, ha minden pártpolitikát félre téve, igyekezik az ünnepet valódi nemzeti ünneppé tenni. (Általános helyeslés.)

és leányai vannak: amazok a maguk szárnyán, emezek a más szárnyai alatt; de a mellett elég vagyonos és becsületre vágyó: palotaja van és fogata, páholyt tart az operában, valaha nagy szépség volt s abból még megtartotta legalább a követelő tekintetet, nevét a jótékonyági rovatokban hirdetik s a válogatott balok hírlapi tudósítói szokták leírni a ruházatát.

A második eset az, hogy az öreg ember nem választ új élettársat a jól megérett matronák közül, hanem kiszemel magának egy világszépséget, aki a vagyonért elfogadja a kezét. Akkor aztán célt érve, behunyja szemét, bedugja a fülét: nem látja, nem hallja, ami körülötte történik, fogadja a gratulációkat, fizeti az árjegyzékeket s tőri magát új jövedelmi források fölfedezése után, hogy a felesége fényezésével lépést tarthasson s végül aztán az előtt a választás előtt áll, hogy maga lölje vagy mással lövesse főbe magát.

A harmadik esetről az öreg ember szintén az élvezetesebb részét választja a megfélélt életnek. Szépet, fiatal választ s fölteszi magában, hogy azt boldogítani fogja. Legelőször is feketére festi a szakállát, meg a hatát. Aztán elhíveti magával, hogy van a természetben is második nyár. Az aba-

Sümei Vilmos, Illyés Balint, Vázsonyi Vilmos, Gara József, dr. Révész Béla, Kardhordó Árpád felszólalása után a bizottság egyhangulag elfogadta az Eötvös Károly által felvetett eszmét és elhatározta a meghívók szétküldését.

KÜLFÖLD.

Szerbia.

Az összeesküvők pere. Belgrádban a törvényzék épületén tegnap egy hirdetményt függesztettek ki, a mely szerint az őfelsége elleni merénylet ügyében ma, hétfőn d. e. 8 órákor hirdetik ki az ítéletet.

Azt a nimbuszt, amelyet Knezevics azaz a vallomással, hogy egyedül ő a bűnös s artatlanok ne lakoljanak ön fejére font, önkézzével leépte. Knezevics vádlott, aki a merénylet és felégsertés pörének tárgyalása folyamán néhány nappal ezelőtt kijelentette volt, hogy a merényletet minden felbujtás nélkül követte el, azt vallja, hogy ezt a vallomást a fogház felügyelőjével megbízott Györgyevics csendőrkapitány kényszerítésére tette. Györgyevics egy tört adott át neki es felszólította, hogy Nikolics ezredest, aki 4 gyermek atyja és a többi bujtogatókat artatlanoknak jelentse ki és önmagát ölje meg, mert ugy is halálra ítélik. Knezevics átadta a hatóságoknak a tört, amelyet néhány napig kábátujjának béléseben rejtgetett. A csendőrkapitányt letartóztatták és tvszék elé állítják.

A polnai gyilkosság. Hiteles jelentés szarint Hölzner, vizsgálóbíró elé vezettette magát és azt mondta, hogy Hruza Ágnest két ember gyilkolta meg és pedig Erbmann Jo-ua és Wassermann Salamon. Hölzner tagadja, hogy valami része lett volna a gyilkosságban és azt mondja, hogy a bottal a kezében csak azeset színhelyén örködött. A kultenbergi ker. törvényszék a Hölzner vádolta két embert körözteszi.

A Thun-kabinet bukása. A mint várni lehetett, megtörtént. Thun kormánya megbukott. De azt mondják, hogy az osztrák válság lefolyása programmszerű. A midőn megjelentek a hivatalos lapokban Budapestén és Bécsben a meg hátralevő kiegyezési törvények es ezzel a Thun-kabinet forma szerint is befejezte misszióját, egy megtartott miniszteri tanácskozás határozatahoz képest adta be lemondását.

Őfelsége szokásához híven nem döntött azonnal, hanem elhatározását föntartotta magának, a mi azonban a jelen esetben egyáltalán nem jelenti azt, mintha gróf Thun kabinetjének munkásságára a jövő-

ben is számítani akarna az uralkodó. Egy szerűen nem akarják közzétenni a Thun kabinet fölmentését, a míg az új minisztérium meg nem alakul. Politikai okok parancsolják ezt, a melyeket bővebben magyarágatni valóban fölösleges volna.

hogy mással nem tudja elbitetni. Következik az, hogy örülten féltékeny lesz. Meg a leborotvált szakállu férjnek illik a féltékenysége a festett szakállu neveltséges lesz tőle. Kényszeríteni akarja a természet csodaerőit. Ezzel aztán tönkre teszi az egész életszervezetét. Hiressé lesz a köresetei által. Azokkal végzi.

A negyedik eset aztán az, mikor az öreg ember nagylelkűséget vél elkövetni, amikor a mirtus koszorúval megkínál egy szép fiatal leányt, aki jó erkölcsű, becsületes. A leány szülői szegények, a bátyja korbely, adósság csináló. Rabeszélik, hogy menjen nőül a jeles kerőhöz. Nem vén az, csak öreg. A leány megtört szívvel veszi föl a menyasszonyi fátyolt. És aztán hü marad az eskükhöz, amit az oltár előtt fogadott. A férj sohasem látja őt sirni; hanem látja elhervadni: tíz év alatt hozzávénül az öregéhez és az öreg mindennap látja maga előtt az élő kísértetét, az artatlan lelkű, angyali türelmű áldozatot, a kit élő testben megölt s ha van szíve, hallhatja annak vadoló szavát: »te nyomorult, önző, gyilkos!»

Es már most engedje meg kegyed, kedves barátom, hogy beleképzeljem magamat ebbe a négyféle esélybe s kiválasszam magamnak belőlük azt, amelyiktől legjobban ir-
tózom.

A kibontakozás iránya egyébként: lenyelt támogatással német kabinet, melynek legelső programmpontja az összes nyelvrendele-
letek felfüggesztése.

Ezidő szerinti herceg Lichtenstein Alfréd, az osztrák urakházának egyik vezéralakja áll előtérben. Ő felsége tegnap hosszab kihallgatáson fogadta és minden jel arra vall, hogy a kabinetalakításával itle tőleg az arra való kíséret teli is megbízta.

Herceg Lichtenstein Alfréd meggyőződésből klerikális és szívós német, a miből joggal lehet arra következtetni, hogy az új kabinetben, ha ugyan ez a vállalkozás sikerrel jár, a katolikus német néppárt igen jelentős szerephez fog jutni.

Érzik a csehek is, hogy intransigans német kormány van keletkezében és azért hajlandók közülök azok, akik az opportunista elvnek hódolnak, még a nyelvrendele-
teket felfüggesztésébe is beleegyezni, csak hogy jobboldali kormány követhesse gróf Thun kabinetjét.

Erre azonban ma alig van kilátás. Szinte bizonyos, hogy a németek nyélbe ütik valahogy a dolgot, bár egy Lichtenstein-kabinetről beszélni ma még legalább is korai.

Miniszter-liszták már ugyan keringenek de azoknak még egyike se hiteles. Teljesen bizonytalan ugyanis, hogy ki lesz gróf Thun utódja, és minthogy ennek személyétől függ, hogy az irány jobbfele vagy balfele fordul-e, ebben a kérdésben teljes bizonytalanság uralkodik. Ma herceg Lichtenstein Alfréd személye áll előtérben, a kit az uralkodó hosszab kihallgatáson fogadott. Herceg Lichtenstein ezután gróf Goluchowski külgügy-miniszterrel értekezett hosszabban, mely értekezlet után gróf Goluchowski szonnan a királyhoz ment. Később herceg Lichtenstein gróf Thun-Oszvalddal, a csehországi nagybirtokosság vezérével is tanácskozott, utóbb pedig báró Di Paulival. Mindazonáltal jól értesült politikai körökben kijelentik, hogy a herceg Lichtenstein-féle kombináció háttérbe szorul, sőt a németek egész határozottsággal állítják, hogy ez a kombináció teljesen elvanejtve.

Mára különböző politikai személyiségek meghívását várják a királyhoz és sok helyen gróf Clary, stájerországi helytartóban látják a jövőndő miniszterelnököt. Gróf Clary német körökben mindenesetre kedvezőbb fogadtatásra talál, mint herceg Lichtenstein. Vezető ellenzéki körökben a dolgok fejlődése elé nagy szkepticizmussal néznek. Senki se tud abban binni, hogy most hirtelen eltérnének attól a szlavosítási politikától, melyet évtizedeken át folytattak. Különösen a csehországi német képviselők vannak nagy bizalmatlansággal élve minden politikai ígéretés iránt és nem sokat remélnek az új kormánytól.

Jellemző, hogy a cseh lapok tegnap hevesen megtámadták gróf Goluchovskit és felelőssé teszik gróf Thun bukásáért. Ezzel szemben egy, a külügyi hivatalhoz közel álló személy kiemeli, hogy gróf Goluchowski csakis ahhoz ragaszkodott, hogy a delegációk megválasztása loyális módon történjék, ami bizonyára nem tekinthető az osztrák belpolitikába való beavatkozásnak.

Végül még felemlítendő, hogy a válság mego dása semmi esetre se volt tegnap várható, hanem legjobb esetben csak ma — hétfőn este, vagy kedden délelőtt fog bekövetkezni.

Táviratok.

Gyilkoló vihar.

Madrid, szept. 23. Granada Sevilla tartományban nagy vihar volt, melynek több emberélet esett áldozatul.

Az árvíz.

Budapest, szept. 24. A Duna szemmel láthatólag apad; de a fővárvson alól még nagy a kűzdelem.

Vallásellenes irányu mozgalom.

El Taral (Spanyolország) szept. 24. Mintegy 3000 főből álló tömeg megtámadta a katolikus kör helyiségét. Az őrség közbelépett többen megsebesültek.

A transzváli ügy állása.

Amsterdam, szept. 24. Vilma királynő Londonban és Pretoriában felajánlotta a transzváli kérdésben a közvetítést.

London, szept. 24. Anglia még mindig nincs elkészülve a Transzvál elleni hadjáratra. — Ezért nem kezdte még meg a háborút.

Hajdúvármegye közgyűlése.

(Saját tudósítónktól)

Debreczen szept. 25.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg őszi közgyűlését a bizottsági tagok csekély érdeklődés mellett.

A vidéki bizottsági tagok közül alig 15—20 jelent meg, úgy hogy a közgyűlést a megyei tisztikar képezte.

1/10 órakor nyitotta meg az ülést gróf Dégenfeld József főispán. Felolvasás alá került ezután az alispáni jelentés, a mely a megye utolsó három havi állapotáról ad ki-merítő tájékoztatást. Az alispáni jelentést egyhangulag tudomásul vették.

A belügyminiszter leiratot intézett Hajdú vármegyéhez, hogy a gazdasági és ipari hitel-szövetkezetekről szóló 1868. XXIII. t. cz. 66 §-a szerinti alapítandó orsz. központi hitelszövetkezetekben alapítványi üzletrészt jegyzvén, az állandó választmány erre vonatkozólag azt javasolja, hogy a megye — tekintettel anyagi viszonyaira alapítványi üzletrészt ne jegyezzen, hanem utasítsa a területén levő rendezett tanácsu városokat, hogy amennyiben erre képesek, az üzletrészt mindenestre jegyezzék. Erről különben a jövő gyűlésen az alispán jelentést fog tenni.

Hajdúvármegye költségvetését a belügyminiszterhez fogják felterjeszteni meg erősítés végett.

A közigazgatási bizottság jelentését egyhangulag tudomásul vették.

A b.-ujvárosi iparosok azt kérték, hogy a nem B.-Ujvároson lakó iparosoktól tiltsák el a heti vásáron az árulás jogát. A megye gyűlés — tekintettel arra, hogy B.-Ujvároson nincs elegendő iparos, a kérelmet nem teljesítette.

Felolvastak ezután a vármegye pénztárainak megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyveket. Ehatározták, hogy ez év decemberéig Karap Mór, Fischbein J. és Dalmi László kéretnek fel a váratlan pénztárvizsgálatok eszközésével.

Sopron vármegye közönségének átiratát, melyben tudatja, hogy a borhamisítás meggátálása érdekében a képviselőházhoz írt fel — a közgyűlés pártolólag vette tudomásul. Hasonlólag pártolja Csanádmegye feliratát is a katonai szolgálatra behívandó mezei munkások érdeklődésében.

Az országos magyar gazdasági egyletek országos szövetségének központja erkölcsi támogatást kér Hajdúvármegyétől. Kérését a gyűlés tudomásul vette.

Nádudvar községben a nyári menedékházat szept. és október hónapokra bezárták. Ez ellen Pap Sándor nádudvari jegyző felebezést adott be a gyűlés úgy intézkedett,

hogy Pap Sándor felebezésének hely adassék a nádudvari menedékház szept. és október hónapokban is maradjon nyitva.

Hajdú-Hadház községi előjáróságának azon határozatát, mely a Debreczen-Nyiregyháza-Csapi törvényhatósági ut mentén levő akaczfákat a közbirtokosság részére átadta, tudomásul vették.

Nagy Gábor vármegyei irnok egy havi szabadságot kapott.

A h.-bőszörményi takarékpénztár üléseiről felyelt jegyzőkönyveket tudomásul vették.

A három rendezett tanácsu városban, ugymint H.-Bőszörményben, Nánáson és Szoboszlón a képviselő testület választott tagjának megbízatása az idén fele részben le jár. A közgyűlés intézkedett a választási elnökök személyének megállapítása iránt.

Ezután a főszámvevő jelentéseit vette tudomásul a közgyűlés, mely az elnök elítélésével fél 11 órakor már véget ért.

H I R E K.

* Jövahagyott közgyűlési határozat.

A belügyminiszter ma érkezett leiratában jövahagyta Debreczen város törvényhatósági bizottságának azon határozatát, mely a sertés vásár területének nagyobbitására szükséges telkek kisajátítását rendeli el.

* **A kertészeti kiállítás.** A nagy erdei kiállításnak tegnap az eső daczára is igensok látogatója volt. Ma délelőtt pedig egész csoportok indultak a kiállítás megtekintésére. Szombati számunkban már beszámoltunk a kiállítás szépségeiről s azt az elragadtatást most csak ismételhjük. Izlés és csinoság jellemzi a kiállítás minden csoportját — büszkén tekinthet végig rajta a rendező bizottság.

A kiállítás juryje ma d. e. kezdte meg működését. Egész délelőtt dolgozott, de munkáját csak délután fogja befejezni. Este felé hozza tudomásra, hogy hány kiállítót jutalmazott meg.

Magára vonta a kiállításon a figyelmet szombati számunkban említettekén kívül Lestyán Adorján debreczeni kir. közjegyző bor kiállítására 1883-i bakar bora és 1885-ös asztali bora bármilyen borral kiállják a versenyt. — Igen szép a Lestyán Adorjáné urnő által kiállított oláh és török édességek, a szőlő és bortermező szövetkezet, valamint Julow Lajos vasöntődéjének kiállítására.

A fűvészkert dísznövényein kívül a debreczeni virágkereskedők J a n a t k a és P a c z e l t kiállított virágai is igen szépek.

Szóval a sok értékes dolog között elég nagy feladat a jurynek megállapítani a jutalmazandók sorrendjét.

A kiállítás még pár napig lesz nyitva. Ohajtandó, hogy azok, kik csak egy keveset is érdeklődnek a kertészet iránt, tekintsék meg minél alaposabban.

* **Főispáni ebéd.** Gróf Dégenfeld József főispán az őszi gyűlés alkalmából ma délben a megyebizottsági tagokat ebédre hívta, meg a Bika szálló czukráz termébe.

* **Halálos végű szerencsétlenség.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap reggel az államvasutak debreczeni állomásánál. Egy államvasuti főkalauzt tepett darabokra a vonat. E g e r e s s y Istvánnak hívják a szerencsétlent. Nős családos 63 éves, januárban már teljes fizetéssel nyugalomba vonulhatott volna s a veletlen a halál karjaiba kergette. A szerencsétlenségről tudósítónk a következőket jelenti:

Egeressy János vasuti főkalauznak a nyiregyházi vonattal kellett volna tegnap reggel, mint vizsgáló kalauznak elutaznia. Kevéssel az indulás előtt, a hetedik vágányon álló vonatjához igyekezett. Három vágányon már áthaladt, mikor, a különben öreg ember a negyedik sor sínparhoz ért, a közelben álló vasutasok rákiáltottak:

— Vigyázzon, jön a vonat!

Egeressy még érzett annyi erőt és ügyeséget magában, hogy a negyedik sor sínén érkező 1713. számú vonat előtt átszalaadjon és ezt a vakmerő utat meg is tette. Szaladása közben azonban nem előre, de visszánézett az érkező vonatra s nem vette észre, hogy már az ötödik sínparra ért, ahol pedig éppen az ellenkező oldalról közeledett feléje az 1143-as vonat.

Megszabudult ez egyik szerencsétlenségtől, de belerohant a másikba. Alig lépett a sínre, a mozdony elütötte maga alá kapta és keresztül gázolt rajta.

Az állomáson nagy zaj, lárma, lótas-futas támadt, mindenki a szerencsétlenség helye felé sietett.

A borzalmas halállal kimult kalauznak már csak irtózatosan összeroncolt, darabokra szakított testére találtak.

A vonat éppen a hátsó ment keresztül, ketté vágta; testének alsó részét, a sínáron kívül löktek a kerekek, a felső részét pedig maguk alá kapták és a hónaljig a szó teljes értelmében összemorzóolták.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget és a pályaorvosokat s míg az előbbi részéről dr. Varga Emil rendőrorvos és Pósalaky Mihály biztos addig az utóbbiak közül dr. Dereksy István és dr. Kerekes Lipót jelentek meg a halálos végű szerencsétlenség helyén. Természetes, hogy ott már egyéb dolguk nem akadt az orvosoknak, minthogy hivatalosan is konstataják a bekövetkezett halált.

* **Nagy bűnper tárgyalás.** A debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa ma kezdte meg Suba Mihályné bűnpörének tárgyalását. Subané okirathamisítás miatt került a vádlottak padjára. Hamis váltókkal furfangos módon csalta meg a debreczeni pénztintezeteket. A törvényszék Oláh Imre kir. törvényszéki bír. elnöklete alatti ítélkezik az ügyben. Suba Mihályné védője Nyiri Ernő ügyvéd.

* **Hamis név.** E hónap 20-án éjszaka a rendőrségnél egy kihágási esetet vettek jkönyvbe, melybe a tettes Imre Tamás nevet mondott be; most aztán, hogy a tárgyalásra meghívó idézést kézbesíteni kellett volna, kiderült, hogy az illető csunyan felültette a rendőrséget, mert Imre Tamás, ki Debreczenben házzal is birt, már ezelőtt két évvel meghalt. No hiszen most próbáljon csak a rendőrség szemé elé kerülni ez a hamis kis Imre Tamás!

* **Botrány az utcán.** Csinos botrányt rögtönzött egy becsipett ember tegnap délben a városháza előtt. Z. Megyeri Sándornak hívják ő kelmét, ki berugott állapotban úgy gondolkozott, hogy ő nála nagyobb ur még az egekben nincsen. S hogy ebbeli meggyőződését tettekben fejezze ki, első dolga volt a kapuban őrtálló hajduba belekötöni. A hajdu rendreutasította, de Z. Megyeri Sándor csak annál jobban dühbe borult, szó szót ért, végre a berugott ember botjával akarta támogatni érveit, mire azután minden szabadkozása daczára bekisérték.

* Az ipartestület felolvasó ülése.

ipartestületünk tegnap tartotta meg a vármegyeháza közgyűlési termében az ipari hitesség és egyéb szövetkezeteket ismertető felolvasását. A felolvasás iránt iparosaiuk részéről oly nagy érdeklődés mutatkozott, minő ritkán tapasztalható, de melyet az ügy rendkívüli fontossága megerdemelt. — A vármegyeháza közgyűlési terme zsúfolásig megtelt s nagyon sokan állva voltak kénytelenek végig hallgatni az érdekes felolvasást, melyen megjelentek Szabó Kálmán ipart. elnök, dr. Király F. orsz. képviselő, ipark. titkár, dr. Boldizsár Kálmán nyitotta meg az ülést. Utána dr. Körösy Kálmán és Kovács István olvastak fel nagy érdeklődés közt.

* A debreczeni termény- és áruárak

részvény-társaság tegnap délelőtt tartotta ez idei rendes közgyűlését a város háza nagytanács-terében Simonffy Imre elnökléte alatt. Megjelent 21 részvényes, 570 részvényrel. A betérjesztett igazgatósági jelentés és zárszámadás jóváhagyólag tudomásul vetették s a felmentvény ügy igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak megadatott. Ezek szerint a levéltárra kerülő 1898 ik évi 12-ik sz. szelvények okt. 1-től 7 frtjával váltanak be. A közgyűlés után az igazgatóság rövid ülésre ült össze, melyen Simonffy Imre az igazgatóság elnökévé választott meg.

* A helybeli 1848/49 honvédegylet

egyenruhás öreg honvédei ma megkezdték az adományok gyűjtését azon célra, hogy elmeszenek október 6-án Aradra azon gyászünnepélyre mely a 13 magyar hadvezér kivégzésének felszázados évfordulója alkalmából rendeztetik. Ezen gyűjtések eredményéről s a begyűlt összegnek mikénti felhasználásáról a számadást a honvédegylet elnöksége nyilvánosan fogja a tisztelt közönség tudomására hozni.

* Mérges pinczerek.

Lehetne az is czime ez ujdonságnak a pinczerek mint gentlemanok. Történt ugyanis, az éji homályban, hogy Simon Gábor és Hajdik János a Dobos pavillon előtt összeveszttek.

Simon kinek a lovagiasságról már fogalmi vannak, így szólt barátjához:

— Uram — ön megsértett engem, adjon elégtételt!

Hajdik zordonan válaszolt.

— Noha ön elég ételt ehetett már ma este, én kész vagyok elégtételt is adni.

És elkezdődött a modern párbaj a szabadban egy gázlámpa fénye mellett.

Az első ütést Hajdik adta még pedig elég ügyesen. Ugy fejbe vágta Simont, hogy azt menten előtötte a vér. Az ütésre Simon roppant dühös lett. Egy kvart vágással a kezére vágott Hajdiknak.

Ekkor mar re dörök is jöttek kik a párosvaskodást beszüntették. A központi rendőrségnél jelentést vettek fel az esetről. Mikor a rendőr biztos ki j e l e n t e t t e, hogy a verekedésnek büntetés lesz a vége — Simon egész leli nyugalommal mondotta:

— Az nem baj, fő az, hogy ügyünk a lovagiasság szabályai szerint befejeztetett.

* Kedélyes táncztanulás. Balló Lajos együtt tanulja a táncz művészetét Pásztor Gyulával és Varga Jánossal. Ez igen szép dolog, úgy találja Balló Lajos is De az hogy két kollegája az ő szíve választottját akarja elhódítani legalább is különös. Ezért aztan tegnap este botránnyosan összeverekedett a két táncz tanulóval. A verekedésnek a rendőrség előtt lesz folytatása.

* Hatóság elleni erőszak. Vedres József több zör büntetett kőmives segéd tegnap délelőtt keményen lerészegedett. A piac

utczán haladt hazafelé s éktelen lármát csinált. Az ügyeletes rendőr figyelmeztette, Vedres azonban csak tovább ordított. Ekkor Kovács polgári biztos figyelmeztette a csendre. Vedresnek azonban rosszul esett az intés. Mert most már Kovács biztos ellen fordult, Megragadta s a falhoz akarta lódtatni. A biztos azonban megkötöztette a részeg alakot s a központi rendőrségre ki-értette. Úgyét átteszik a törvényszékhez.

* Hajdu vármegye virilistái.

Hajdu vármegye legőhb adót fizető bizottsági tagjának 1900-ra érvényes névjegyzékét összeállították. A névsorában ezek allanak legelőli: Semsey Andor a természetudományok bölcsészü pártfogója 19.046 (B. Ujváros), gróf Zichy Géza 7050 (Tetetlen), Forrai Henrik 3924 (Nádudvar), Glükk Venczel bérlő 2614 (Cségye), Lichtschein Dezső bérlő 1862 (Ujváros), Oláh Jakab 1705 (Nánás), Fischbein Ignác 1580 (Nádudvar), Gzeledy Mihály 1540 (Szoboszló), Fürst Ödön bérlő 1277 (Ujváros), Ujvári Béla 1264 (Nánás), ifj. Lichtschein Sámuel bérlő 1247 (Ujváros), Fekete Sándor 1140 (Szoboszló), Adler Farkas 1015 (Szoboszló), gróf Dégenfeld Pál 1063 (Téglás), Bogdán Gábor 1044 (Földes), Karácsony Zsigmond 1038 (Földes), Berencsy János 1028 frt adóval (Nánás), A legutolsó virilista 316 frt adóval szerepel.

* Az izr. szent egyleti tagok figyelme.

Értesítetnek a t. tagok, hogy a f. hó 26-iki ünnepe napon a Deák Ferencz utcai templomban reggeli fel 7 órakor Házkorával (halottak megemlékezése) egybekötött istentisztelet fog tartatni. A főistentiszteleten a Házkora fel 11 órakor lesz.

* Fogorvosok nagygyűlése.

A fogorvosok országos egyesülete szombaton tartotta ez évi nagygyűlését a fővárosi és vidéki szakársak élénk részvétele mellett a kir. orvos-egyesületben és a tudományegyetem fogászati klinikáján. A közgyűlés C h y z e r Kornél miniszteri tanácsost az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta és erről őt küldöttség utján nyomban értesítette. A küldöttség tagjai voltak: dr. Wolff (Zágráb), dr. Hönöcz (Kolozsvar) és dr. Hattya (Budapest) egyetemi m. tanárok. A nagygyűlés előadói és demonstratorai között szerepeltek: Árkövy tanár, dr. Balassa, dr. Bauer, dr. Cserey, dr. Dalma (Fiume), dr. Hattya docens, dr. Szabó egyetemi tanárségéd, dr. Rottman docens, dr. Kozma, dr. Wolff, dr. Rudas (Kolozsvar) és dr. Sándor.

* Meghívás A »Bikur Cholim betegségyező egyesület« tagjai az 1899. évi szeptember 28-án, azaz csütörtökön este hat órakor az egyesület irodái helyiségében (»Baross« külön helyiségében) tartandó orvó-választásra tisztelettel meghívotnak. A választási bizottság.

* Jól mulatott. Egy, nem a legújabb divat szerint öltözött hölgy állott a II. ker. rendőrség szobájában, kit éjjeli csavargásért kísértek be. Vallóják a leányt.

— Hogy hívnak?
— Nagy Zsuzsa.
— Miért kísértek be?
— Mert mulattam.
— Kivel mulattál?
— Más lányokkal.
— Hogyan?
— Hát ittunk.
— Hol?
— Egy külső-városi korcsmában.
— Hát katonák nem voltak ott?
— De igen, voltak, egyik pofon is ütött.
— Na, ugyan szépen tudatok muani, mosolyodik el a vallató rendőrtisztviselő.

* A francia protestantizmus helyzetéről elszomorító jelentést tett a nyáron tartott közgyűlésen a methodista egyház püspöke. A bajok ném belsek, hanem külsők és a jezsuita propaganda működésére vezethetők vissza. S jónálattal emítette fel a püspök, hogy a Dreyfus ügyből támadt amitizemizmus türelmetlenkedő szelleme átterjedt protestantizmusra is és az utóbbi időben sok kellemetlenségnek és keserűségnek

lett okozójává. A jezsuiták által szított fatalizmus oly mértékeket öltött, mintha csak az inkvizíció szelleme támadt volna fel benne. A protestánsoknak nemcsak hogy temérdek gyalázkodást és gyűlölködést kellett elszenvedniök de meg mint embereknek és polgároknak i-vedelmére kellett kelniök a maguk jogaiknak. A jezsuita klerikalizmus új kereszties háborura készül az evangélinmi egyházak ellen, mert ezekben látja dalmának legfőbb akadályait. Reményét fejezte azonban ki az iránt, hogy ez nem fog sikerülni, — mert a jezsuitizmus Franciaországban már nem mer nyitott sisakkal harcolni, hanem csak alárc alá bujva. Ez az alárc most a nacionalizmus és a hadsereg becsületének megvédelmezése; de mihelyt a nemzet észreveszi s nemsokára észre fogja venni, hogy ez alatt az alárc alatt nem rejlik más, mint a jezsuitizmus, azonnal be fog következni ellene a reakció s utána visszatérnek a protestantizmus békés napjai is. Adja Isten, hogy minél előbb visszatérjenek.

Gyászhir. Balázs Gyula 23 éves i'ju, Balázs János rendőr-biztos fia, hosszas betegség után a múlt éjjel meghalt, temetése 26-án, kedden d. u. 3 órakor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint Hunyady-utca 16. sz. háztól s a tetem a Kossut-utcai sirkertben fog örök nyugalomra tétetni.

* **Orosz türelmetlenség.** Az orthodox görög-keleti szinódus befolyása következtében az orosz közoktatásügyitanács legközelebb elrendelte, hogy minden iskolásgyereket az orthodox egyház hitvallásában kell nevelni s ez alól felmentésnek csak a szentpétervári egyházi főtanács engedélye mellett van helye. Ha a német és lengyel lutheranusok mégis a saját egyházuk tanításában kívánják nevelni gyermekeiket, úgy folyamoojanak engedélyért az egyházi főtanácshoz. Ez a rendelet, a mely méltó visszajelzést kellett a nem orthodox vallásu emberek körében, szomoruan illusztrálja az orosz egyház türelmetlenségét és oroszító törekvését. (Mt mondanak erre nemzetiségi vallásfeleketeink. Szerk.)

* **A női zenekar** a Corso kávéházban ma fog utoljára játszani. Ugyanis Gömöri kávérendkivülieg általános kívánságra még egy estére szerződött a zenekart. Ezen bucsu hangversenyen egészen új műsorral opera, operette és nemzeti dalművekből fognak játszani.

* **Országos vásár.** A n.-létaí országos vásár e héten, f. hó 28-án fog megtartatni.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen látassanak el. Levelek címzendők: Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.

Felhívás

a debreczeni iparos mesterek és műhely tulajdonosokhoz.

Minden iparos mesternek érdekében áll, hogy műhelyéb- ügyes, megbízható, értelmes segédet alkalmazzon, mert csak így lesz képes elvállalni kötelezettségeit jól és pontosan teljesíteni. Csak értelmes és szakmájában képzett iparossegédekkel lehet a mesternek haszonnal végződő jó munkát e állítani: — e nélkül a mesternek folytonos bosszúsága, sok idő vesztesége, anyag fecsérlés, rossz munka, tehát csak károsodása származik. Szükséges tehát az iparossegédek a szakmabeli és általános ismeretekben úgy képezni, hogy belőlük értelmes, képzett iparosok valjanak. Csak így lehetnek segédeink igazán a mesterek jobbkezeivé, másrészt pedig sikeres munkájok és működésök után a mestereknél csak így számíthatnak kell elismerésre.

A mesterek és segédek ezen közös érdekeiről gondoskodott a magas kormány akkor midőn az iparossegédek többé képző és szak-

rajztanfolyamát Debreczenben is felállította. Felhívjuk ennél fogva Debreczen városa iparos mestereit, hogy ragadják meg ezen kedvező alkalmat s segédekkel a tanfolyam látogatására annál is inkább buzdítsák, mert a tanfolyam ingyenes lévén minden segédnek megadatik az alkalom, hogy magát a szakmai és általános ismeretekben tovább képezhesse.

Az iparos segedekhez az ide csatolt felhívás lett közzé téve:

Felhívás iparossegédekhez!

Debreczenben az iparos segédek részére a továbbképző és szakrajz-tanfolyamot ismét megnyitjuk és az építő ipari szakoktatáson kívül a gépészek, műakatosok és egyáltalán a fémiparosok részére megkülönböztetve külön szakelőadás fog tartatni. — Ezenkívül minden iparos ak számára szükséges általános ismeretek is taníttatni fognak.

Tanfolyamok: az üzleti levelezés, az egyszerű műhelyi könyvvezetés, a számítás és az ipari szakrajzolás.

Felhívjuk tehát minden iparos-segédet, a kik magukat továbbképzési céljára s a műhely tulajdonosokat, a kik segédekkel képeztetni óhajtják, hogy a tanfolyamba felvételre az állami főreáliskola igazgatóságánál (Nagy-Hatvan-utca. reáliskola épület, I. emelet.) minél előbb, de legkésőbb október 15-ig jelentkezzenek.

Október 15-én a tanfolyam kezdetét veszi.

A tanfolyam, mely teljesen ingyenes, 6 hónapra terjed.

A tanítási idő: köznapokon hetenként háromszor, este 7—9-ig és vasárnapon d. e. 8—12-ig fog tartatni.

A tanfolyam igazgatósága.

Dorosi István a lantpengető.

Debreczen, szept. 25.

A költészet muzsaja statisztikai adatok szerint igen kevés embert csókol a 19-ik század végén homiokon. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy csak Debreczen városában is ne akadjon legalább 500 ember, ki bármely pillanatban kész megesküdni, hogy ő az az igaz tehetség, akit oly szívszakadva várnak a kritikusok.

Dorosi István debreczeni polgár is így gondolkodott, erre enged következtetni az a kis újdonság, a mely egyik aradi lap legközelebbi számában jelent meg. Hangzik az újdonság a következőképpen:

* Egy ismeretlen októberi költő.

Debreczen városának egy szürben járó lantpengetője elhatározta, hogy kisegíti Aradot a hinarból. Hallott arról, hogy Aradon október 6-án a vértanúk emlékére ünnepet akarnak rendezni, az ilyen ünnephez, mint bokréta és pantika a vőfélyes süveghez, költemény kell, még pedig versbeli. Ebben pedig nagyon meg lehetnek akadva ottan, hát fogta magát Dorosi uram — így hívják a jószívű embert — hát megirt egy jó hosszú alkalmi verset október 6-ára, nem spórolván se papírost, se rimet, és azt az ünnepi napon való elszavalás céljából sajátkezűleg megküldte Salacz Gyula, Arad város polgármesterének. A polgármester, a mint ismeretes, különben se nagy barátja a költeményeknek, de Dorosi János verse, habár a legnagyobb dicséretre érdemes hazafiságtól volt áthatva, a poétika szabályaival valóságos élet-halál harcot vívott. Mégis, a polgármesteri hivatal hatáskörén kívül állónak tartotta, hogy rossz verset megbírájon — a küldött oda azzal a háttérrel, hogy Arad városát tehetséges költőtársa, Jókai Mór budapesti lakos ellátta e tekintetben, a verset esetleges fölhasználás végett kiadja Simay István az 1848/49-ki honvédegyesület elnökének. Most már Simay lassa, mit csinál a nevezetes költeménnyel.

Mi részünkről végtelenül sajnáljuk, hogy Dorosi uram költeményét ilyen elbírálásban részesítették. Hisszük azonban, hogy Dorosi

nem fog elkeseredni, hanem neki buzdulva gyártani fogja a verseket s szert tesz oly hírnévre legalább is — mint Hazafi Verai János.

Törvényszék.

§ **Erzsébet királyné gyalázója.** A mikor Erzsébet királyné halálhíre elterjedt, Lipovszky Dávidné, szül. Sztupka Katalin a miatt való elkeseredésében, hogy férjét nem bocsatották haza a fegyvergyakorlástól, így kiáltott fel:

— Barcsak előbb halt volna meg! az uram már itthon volna.

Az ügyészség a királyi ház tagjának megsértése miatt fogta perbe az együgyű asszonyt, a kit ma a törvényszék 8 napi fogházra ítelt.

§ **Dám Peter kalandja.** Nemrég a sajtóbiróság elé állították Dám Péter mulakatoslegényt, mert izgatott cikket írt egy szocialista lapba. Dám éppen a tolonczházban ülte le büntetését, a melyet engedély nélkül való gyűjtés miatt mértek rá, mikor a sajtótárgyaláson kellett megjelennie. Boldizsár rendőr-tiszviselő, a tolonczház felügyelője adta tudtára neki, hogy a törvényszéki palotáig tolonczkocsiban kell az utat megtennie. Dám mód nélkül felháborodott ezen és szidta a mai társadalmat, a melyben meg ez is megtörténhetik, hogy a tolonczházba csukott szocialista-vezéreket nem kétlovas fiakkoron viszik a sajtótárgyalásra. Boldizsár csitította az izgatott embert, de ez a mai társadalom elátkozása után az egyházak különböző szentjeit is emlegette. Erre Boldizsár állítólag így szólt volna a rendőröknek:

— Fogjátok meg és dobjátok be a tolonczkocsiba!

Dám aztán elmondta a tárgyaláson, hogy vele a rendőrtiszt brutalisan bánt, mire megindították a vizsgálatot Boldizsár ellen és kiderült, hogy abból a me-éből, a melyet Dám elmondott, egy szó sem igaz. A rendőrtiszt megengedte Dámnak, hogy ha pénze van, bérkocsit hozathasson, — de Dámnak ez nem volt es így kinytelen volt a tolonczkocsiba ültetni őt.

Dámot, a sajtóbiróság előtt tett rágalmazó kifejezéséért perbe fogták és ma a törvényszék rágalmazás vétsége miatt 15 frt pénzbüntetésre ítélte őt. Az ítéletet megfelelőbbézte.

Tudomány, irodalom, művészet.

A regény műfaja.

Írta és felolvasta **Osengey Gusztáv**, az eperjesi közös — ev. és r. kath. — tanári körben.

(Folytatás.)

A menyegző nagy pompával ment végbe. Este, mikor az új házaspár a vendégek elől elvonult Sheherezáde így szólt férjéhez: »Uram, jól tudom, hogy holnap meg kell halnom, teljesítsd hát utolsó kérésemet, engedd, hogy testvérem Dinarzáde veünk tölthessen az éjet. Nagyon szeretünk egymást s én könynyebben viselem a halál gondolatát, ha utolsó éjszakámon testvérem velem lesz.»

Szavai oly szívrehatóan hangottak, hogy a férj engedett. Hivattak a leányt s kijelölték a helyet számukra. De a borzasztó éjjelen egyik sem tudott aludni. Végre megszólalt Sheherezáde:

»Testvérem, az éjszaka hosszú s az álom kerül bennünket. Te oly sok szép mesét tudsz mondj el egyet, legalább elmúlik az idő.»

»Ha urunk meghallgatja, szívesen megteszem,» felel a testvér.

A fejedelem szívesen fogadta az ajánlatot, és Dinarzáde elkezdett mesélni s a fejedelem feszült érdeklődéssel hallgatta. Azonban megvirradt és Dinarzáde éppen a legérdekesebb helyen hagyta abba a mesét.

A fejedelem kíváncsisága fel volt ingerelve, nagyon szerette volna a mese folytatását hallani, de jól tudta, hogy az csak úgy lehetséges, ha nejét elve hagyja, mert ellenkező esetben, a szigorú keleti szokás szerint, neki

nincs joga felesége testvérét a mesélő Dinarzádet magánál tartani.

»Hszén még holnap is megölhetem! — gondolta Shachriár — s elment napi teendőit végezni.

A nagyvezér reggel rettegve várta a parancsot, mely leányát a vérpadra viszi. A parancs azonban elmaradt. A nap folyamán az ország dolgaiban együtt volt a fejedelemmel, de az egy szóval sem érintette a szörnyű rendeletet.

A nap tehát elmúlt minden veszedelem nélkül.

Eljött az este, Dinarzáde ismét együtt volt a fejedelmi párral. Most Shachriár maga szólította fel a leányt, hogy a mesét folytassa. Ez engedelmessékedett. A mese mindig érdekesebb lett, de újra megvirradt, mielőtt befejezhetné volna.

Shachriár elhatározta, hogy a mese végét bevárja, addig nem öleti meg nejét.

A második nap is elmúlt tehát minden baj nélkül.

A harmadik éjjel Dinarzáde befejezte a mesét, de Sheherezáde fölkerete, hogy mondjon el még egyet, mert a reggel még messze van. A fejedelem is hozzá járult neje kéréséhez s így Dinarzáde egy újabb meséhez fogott, de gondja volt rá, hogy azon az éjszakán be ne fejezze. A mese pedig oly érdekes volt, hogy a fejedelem harmadnap sem ölette meg nejét.

Igy tartott ez ezer éjszakán keresztül. Az ezeregyedik éjszakán Dinarzáde a saját történetüket mondta el, kiemelve benne, hogy minő igazságtalanság és esztelenység volt a fejedelemtől egy hűtlen asszonyért valamennyi leányt halálra szálni. Shachriárnak hályog esik le szeméről, megkegyelmez nejének, visszavonja a rendeletet és megparancsolja udvari történel írójának, hogy ezt a tanulságos történetet jegyezze föl a fejedelmi ház krónikájába. Megtörtént és a késő utókor is magasztalva emlegette Sheherezáde okosságát; de egyszerűen azt is, hogy Shachriár boldog volt nejevel haláláig.

Ime az arab mesegyűjtemény nagyszerű kerete. És minő művészi bonyodalommal vannak ezek a mesék a nagy keretbe elhelyezve! mert a befoglalt mesék is kisebb kereteket képeznek s ismét több mesét vesznek körül.

A keretes elbeszélések képezik a regény műfajának első kezdetleges formáját.

Annak a módján, hogy különböző származású s természetű elbeszéléseket egy elbeszélő keretbe foglaltak, egy nagyon fontos következménye lett: az elbeszélő elemek keveredése. Nemcsak az elbeszélések különböztek egymástól, pl. az egyik a görög-római korból kapta tárgyát, a másik valami keresztényen legendából, a harmadik ismét valami lovag-eposz töredékéből keletkezett, hanem egy-egy elbeszélés is különféle elemek vegyületeiből állott elő. A régi lovag-eposzok monda-egységét ez az irodalmi processzus teljesen fölbontotta s korlátlan tért nyitott a fantáziának. Így keletkeztek aztán a költött tárgyú elbeszélések.

A könyvnyomtatás föltalálása ezt még inkább elősegítette. Nagy lett az olvasó közönség és általános az olvasás vágya. De mentől inkább szaporodott az olvasók száma, annál kevésbé vállhatott alkalmas olvasmányok a verses lovag-eposz. Az ilyen vitézi költeményeket a maguk korában zenekísérettel énekelve adták elő ünnepélyes alkalmakkor. A hallgatókban megvolt a hozzávaló ünnepi hangulat és ünnepi környezet. De az olvasás egészen más dolog, azt mindenki maga végzicsendes magános helyen. Erre nem volt alkalmas a hosszú verses lovag-eposz. Olvasásra kellemesebb volt a szabad prózai előadás.

De ebből éppen nem következett a lovag-eposzok prózába való átültetése, mert mire az olvasás ilyen általánossá lett, akkorára már a lovagi eposzok mondai egysége fölbomlott, elemek mas idegen elemekkel keveredtek össze s ennek az lett a következménye, hogy a közönségből kivésztek minden érték a nemzeti tradíciók iránt, de kivésztek az az irókból is.

Folyt. köv.

IRODALOM.

Az Uj Idők, a magyar család kedvelt szépirodalmi képs-hetilapja, melyet Herczeg Ferencz szerkeszt, október havával új negyedévet kezd s kéri előkelő, hű közönsége szives érdeklődését ezutánra is. Munkatársai, mint eddig, a magyar irodalom legérdemesebb erői lesznek; regényeinek, novelláinak s egyéb cikkeinek megválasztásában nem a hétköznapi fogyasztásra törekszik, de a magyar családok magasabb szellemi igényeit kívánja kielégíteni, nem mellőzve a heti aktualitások művészi feldolgozását sem: Közlendő képeit a magyar képzőművészet legujabb remekei közül válogatja és a világeseményeiről közlendő apróbb képei nyomban követik az eseményeket. Október 1-én kezd közölni Herczeg Ferencz egy új regényét „Idegen emberek közt” címmel. Regénymellékletén az új negyedévben fordított mű helyett Jókai Mór regényét, az „Öreg ember nem vén ember-t” közli, melyet sikerült olvasói számára megszerezni, melyet a magyar irodalom koszosra költője most avatott maga legidősebbé. A regény bevezetése már az e heti számban van. — Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2 frt. Kiadó hivatal Budapesten, Andrássy-ut 10. sz.

KÖZGAZDASÁG.

A műtrágyák alkalmazásáról.

Az utóbbi időben a műtrágyafélék alkalmazása nemcsak külföldön, de nálunk is óriási kiterjedést nyert. Az a ki már használta felbuzdulva az elért sikereken, mind nagyobb kiterjedésben alkalmazza gazdaságában, az pedig a ki még nem használta, kedvet kap rá, látva a mások által elért szép sikereket.

Feltesleges is volna most már a műtrágyázás természetfokozó hatását bizonyítani, hisz számtalan kísérlet által elért eredmény, valamint a gyakorlatban az óriási területeken folytatott rendszeres műtrágyázás sikere eléggé bizonyítja azt. Nem kettem azonban, hogy vannak esetek midőn a műtrágyázás nem jár a kellő eredménnyel, sőt midőn a gazda arra ráfizet. De mikor van ez? Ha az okot keressük, mely az ily kedvezőtlen eredményt előidézte, úgy tulnyomó esetben megtaláljuk azt a szakértelem hiányában, vagy ritkább esetben a rendkívül kedvezőtlen időjárásban.

Bizonyára igaz az, hogy a műtrágyát ismernie kell annak, a ki azt alkalmazza, hisz a cukorrépa, dohány stb. is hiába termeli az a ki nem ért termelése módjához. Mind-n gazda saját viszonyai között tanulmányozza és itélje meg, hogy az ő talaj- és éghajlati viszonyai között melyik műtrágya minő mennyiségben alkalmazva adja a legjobb eredményt.

Hisz sok kitűnő munka áll ma már rendelkezésére, a melyből megtanulhatja a műtrágyák alkalmazását, a melyek rá mutatnak arra is, előbb kicsinyben tegyen kísérleteket, s ezen kísérletek eredményeiből vonja le a következtetést, hogy viszonyai között mely műtrágyának alkalmazása fog legnagyobb sikerrel járn.

Az ilyen kísérletezésnél leghelyesebb a következő eljárás. Az 1-es parcella trágyázatlan marad, a 2-ös kap szuperfoszfátot, kálit és chilisalétromot, a 3-as szuperfoszfátot és kálit, a 4-es szuperfoszfátot és chilisalétromot az 5-ös kálit és chilisalétromot. Az egyes parcellák néhány négyzetgözl nagyságúak lehetnek, ilyen módon positive meg tudhatjuk, hogy melyik trágyázási mód fog legnagyobb haszonnal járn.

Mert a műtrágya csak akkor használható, ha megfelelő körülmények között helyesen használjuk. Az olyan ki neki megy vaktában valamely műtrágyának s kihinti a földjére, miközben csak a sötétben tapogatózik, ne csodálkozzék, ha balsiker lesz munkásságának s pénzkidadásának az eredménye. Az ilyentől halljuk azután mondani, hogy minek is az a műtrágya, nem ér az semmit, maradjunk a régi módnál, többet ér az istálló trágya. Egy

ilyen gazda többet ront az műtrágyázás jó híren, mint másik kettő javítani képes volna. Pedig nem is mondta azt senki — ha meg mondta nem ért hozzá — hogy a műtrágya teljesen pótolja az istállótrágyát, csak kiegészíti és fokozza az istállótrágya hatását. Használja fel mindenki a gazdaságából kikerülő istállótrágyát teljesen, szaporítsa azt amennyire lehetséges, de használjon e mellett műtrágyát is, mert csak elenyésző csekély számú gazdaságban tudnak annyi istállótrágyát produkálni, a mennyi a gazdaság szükségleteinek pótlására elegendő lenne, tu nyomó esetben rászorultunk a műtrágyára, ellenkezőleg talajunkat a legtöbb esetben zsaroljuk s természetlagainkat csökkentjük.

Műtrágyát csak abban a ritka esetben nem kell használnunk, midőn talajunk oly gázdag, s trágyázás nélkül is oly nagy terméseket ad, hogy a talaj javítása talán csak megdőlést eredményezne.

Az ilyen talaj azonban ma már nagyon ritka, ezeknek is többnyire az a hibájuk van, hogy gabonaműnök nem bírnak benne kifejlődni s csak apró törpe szeműek maradnak, ezeken is a szuperfoszfátos trágyázás csodákat művel.

Budapesti gabonatözsde.

Szept. 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilo	Ar 100 klg.		kilo	100 kilogramm ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	76	8.35	8.45	80	08.70	08.90
	77	8.45	08.55	81	08.75	08.90
	78	08.55	08.65	82		
Tiszavidéki	79	08.60	08.75		08.75	08.80
	76	8.35	8.40	80	08.75	0.890
	77	8.45	8.55	81		
Pestvidéki	78	08.55	08.65	82	08.70	08.75
	79	08.60	08.75			.75
	79	8.30	8.40	80	08.70	
Fehérmegyei	76	8.40	8.50	81	08.70	00.80
	78	8.50	8.60	82	8.70	.80
	79	08.55	08.70		8.70	
Bácskai	76	8.35	08.40	80	00.	
	77	8.40	8.50	81	00.00	00.
	78	8.50	08.60	82		00.
Északmag	79	8.55	08.70			
	76	8.60	8.65	80		
	79	8.65	8.75	81		

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.55 6.65
» másodrendű	—	6.45 6.55
Árpa takarmánynak	» 60-62	6.— 6.20
» égetni való	» 62-64	6.70 5.90
» serfőzdei	» 64-66	6.60 7.00
Zab	uj 39-41	5.40 5.50
Tengeri bánsági	uj —	4.05 5.25
» más nemű	» —	0.00 0.00
Repce bánsági	—	1.30 11.80
Köles	—	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Szept. 23. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli) — kr. Közép pkint 300-400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban. Fiatál közép (paronként 251-320 kg. 42-43 kr. Fiatál könnyű paronként 240 kg. sulyban 44-44 1/2 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 43-43 1/2 krig.

Sertés létszám: 1899. évi szept. hó 21. napján volt készlet 39612 darab, szept. 22. felhajtott 100 drb, 1899 szept. 22-an elszállított 599 db. 23-ére maradt 39.113 db. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Egy

Remington írógép

és egy millenniumi

sokszorosító gép hozzá

teljesen jókarban

jutányos árban eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

**„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS**

Margit forrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz ke- és szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka e rossz emésztésnek.

A hűgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnek a „Margit”-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.
Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTYL ásványvíznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Debreczentől vasuton másfél órányira fekvő **Balmaz-Ujváros** nagyközségben az 1885. óta fennálló személyes jogu

gyógyszertár

azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítással Incze Kálmán gyógyszerértulajdonos szolgál.

1279.

1899.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Nagy-Erdő, Monostor, Apafája, a cserének a guti vasutól a Fancsika felé eső része, a Fancsika, Pacz, Bánk, Haláp, Savós-kut erdőrészek makktermése, **1899. évi szeptember 27-én** szerdán, 1899. évi október hó 1-től makkoltatás céljából a városháza nagytermében **d. e. 10 órakor** tartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe adatik; miről érdeklődők azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban megtekinthetők s az árverelők által a kikialtá-i ár 10%-ja készpénzben az árvereltető bizottság kezéhez leteendő.

Debreczen, 1899. szept. 22-én.

A városi tanács.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborkíték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.